

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВСП «ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ

IMPERATYV PL SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
(ТОВ «ТОРГОВИЙ БУДИНОК ІМПЕРАТИВ», ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)

MILTON FRIEDMAN UNIVERSITY (БУДАПЕШТ, УГОРЩИНА)

ВІЛЬНЮСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ (ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)

ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

II Міжнародної науково-практичної конференції

«ВІДНОВЛЕННЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ, ПРІОРИТЕТИ, ПРАКТИКИ»

2024

Харків,
4 квітня 2024 року

УДК 338.246.88
М 74

Редакційна колегія:

Гурова Капіталіна – в. о. директора, к. е. н., доцент, Заслужений працівник народної освіти України.

Савченко Ілля – заступник директора з навчально-методичної роботи, к. держ. упр., доцент. Баришевський Олексій – Голова Наглядової ради ТОВ «ХЛАДОПРОМ».

Болотова Тетяна – завідувач відділення економіки та бізнесу, к. е. н., доцент.

Гібкін Кирило – завідувач відділення харчових технологій та ресторанного бізнесу.

Домбровська Світлана – проректор Національного університету цивільного захисту України – начальник навчально-науково-виробничого центру, д. держ. упр., професор, Заслужений працівник освіти України.

Золотухіна Олена – заступник директора з навчально-методичної роботи.

Кулінченко Сергій – голова ради студентського самоврядування коледжу.

Ніколенко Борис – директор ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Imperativ PL Sp. Z o.o, (Варшава, Польща).

Peter Szatmari – Dr., проректор з загальної роботи та зав'язків з громадськістю Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина).

Rasa Subacienė – Dr., завідувач кафедри обліку та аудиту Вільнюського університету, професор (Вільнюс, Литва).

Чумак Оксана – завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій Національного авіаційного університету, д. е. н., професор.

Конференцію включено до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі МОН України на 2024 рік

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 8 від 27.03.2024 р.).

Збірник тез доповідей містить матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», в яких розглядається основні напрями створення умов для модернізації національної економіки, розробити підходи до формування політики модернізації економіки та пропозиції щодо механізму її реалізації.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики».** – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2024. – 139 с.

© ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2024.

4. Інформаційні технології в бізнесі. Частина 1: Навчальний посібник / Шевчук І. Б. та інші [за заг. ред. І. Б. Шевчук]. Львів : Видавництво ННВК «АТБ», 2020. 455 с.

Кунічева Т. П., викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

ЦИФРОВА КУЛЬТУРА – СУТТЄВИЙ ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Останніми десятиліттями ми спостерігаємо, як інформаційні технології проникають у різні сфери діяльності людини. Використання цифрових технологій є базою для цифрової трансформації, що зараз відбувається в суспільстві [1] та проникає в усі сфери життєдіяльності людства. Цифрова трансформація дозволяє змінити процес ведення бізнесу завдяки використанню автоматизації, механізації та роботизації. Все це є основними факторами, які дозволяють бізнесу бути більш конкурентоспроможним, створювати нові послуги та продукцію більш високої якості й цінності тощо.

Цифрова трансформація бізнесу, яка відбувається внаслідок використання цифрових технологій, дозволяє удосконалювати вже існуючі бізнес-процеси та створювати абсолютно нові. Як результат, відбувається набуття нового досвіду спілкування з клієнтами в цифровій культурі. Таким чином, відбувається перехід бізнесу на новий рівень.

В процесі цифрової трансформації компанії спочатку роблять крок назад і переглядають усе, що вони роблять, – від внутрішніх систем до взаємодії з клієнтами як онлайн, так і особисто. Вони розглядають серйозні питання типу «Чи можемо ми змінити нашу роботу таким чином, щоб ми змогли підвищити ефективність роботи, приймати більш зважені рішення або покращити взаємодію з клієнтами завдяки більшій персоналізації?».

Але цифрова трансформація неможлива без цифрової культури. Пояснимо це розглянувши її більш детально. Цифрова культура формується під час навчання та професійної діяльності. Провідну роль у цьому процесі відіграє навчальне та професійне середовище. Для коректного висвітлення процесу набуття цифрової культури необхідно перш за все показати її місце в ланцюжку професійного зростання людини [2], який виглядає так:

грамотність → освіченість → професійна компетентність →
→ культура → менталітет

Звернемо увагу на те, що в цій послідовності культура стоїть не на першому етапі. Тобто вона не є елементарною навичкою, як іноді, нажаль, її трактують. Для ефективного набуття культури людина має пройти три важливих етапи: грамотність, освіченість та професійну компетентність, які є підґрунтям культури (в нашому випадку – цифрової). Обґрунтуємо це.

Грамотність. Це фундамент для подальшого розвитку людини, її стартові можливості. Людина вже отримала певні знання та здатна використовувати їх, як основу для подальшого особистого розвитку. Вона усвідомлено нарощує свій потенціал.

Освіченість. Для її набуття потрібен час. Вона приходить до людини протягом та внаслідок практичної діяльності. Освічена людина – це не просто людина, яка володіє набором формальних знань, а й може їх застосовувати на практиці, коли ці знання стали частиною її світогляду. Лише таку людину можна вважати освіченою.

Таким чином, освіченість – це показник, який характеризує особистісні освітні надбання (але можна говорити й про загальний рівень освіченості всього суспільства – він є невід’ємним компонентом інтегрального показника ООН «Рівень людського розвитку»).

Професійна компетентність. Цифрові грамотність та освіченість – це лише основа майбутньої професійної діяльності. Вони не є самоціллю. Людина самостійно обирає певну

спеціальність або професію, знаходить своє місце на ринку праці зважаючи на свої спроможності, хист, інтереси, уподобання тощо. Це звужує сферу докладання зусиль та фокусує їх, оскільки все охопити неможливо. Також не треба забувати, що ми живемо в інформаційному суспільстві, в якому на перший план виходить інформація, та сучасний розвиток якого потребує обробки та передачі величезних її об'ємів. Тому це також є важливим чинником при виборі своєї сфери діяльності.

Отже, професійна компетентність – це набір певних якостей людини в конкретній галузі діяльності [3]. До таких якостей відносяться, наприклад, мобільність знань, набуті раніше професійні вміння та навички, професійний досвід та вміння критично оцінювати ситуацію.

В процесі професійного зростання в усьому, що пов'язане з цифровізацією та формує цифрову культуру, людина на кожному етапі спирається на три складові цифрового світу: *hardware*, *software* та *brainware* (апаратне, програмне та інтелектуальне забезпечення).

Припустимо, що на початковому етапі людина майже не володіє цими компонентами та починає все це поступово освоювати. Спочатку їй дуже важливі *hardware* та *software*, а *brainware* вона майже не помічає, інколи навіть не розуміючи його важливості. Але в міру просування за схемою професійного зростання людини роль *brainware* зростає, оскільки акцентує обрану предметну галузь. Не можна бути освіченим в цифровому сенсі взагалі, оскільки цифрові технології поступово перетворюються на інструмент. Людина починає мислити іншими категоріями – категоріями обраної предметної галузі. Це сприяє формуванню останніх двох позицій ланцюжка, що розглядається. При цьому треба пам'ятати, що кожна наступна позиція формується на основі попередніх і невід'ємно їх вміщує.

Таким чином, пройшовши перші три ступеня професійного зростання, людина може досягти рівня формування професійної культури (в нашому випадку – цифрової). Саме на цьому рівні може якнайповніше втілитись людська індивідуальність.

Культура. Досягнуті на попередніх рівнях цифрові грамотність, освіченість та професійна компетентність є підґрунтям, обов'язковими компонентами долучення людини до цифрової культури, оволодіння нею, занурення в неї. Культуру неможливо так просто взяти й вивчити, вона має проникнути в свідомість людини, почати впливати на її поведінку, прийняття рішень тощо. Тому цифрова культура й займає досить високу сходинку на шляху професійного зростання. Справа в тому, що на перших трьох сходинках людина оволодіває комплексом знань, умінь, навичок, компетентностей, який має перетворитись в систему. Це перетворення супроводжуватиметься появою нової емерджентної якості, якою й є цифрова культура.

Людина, що оволоділа цифровою культурою, здатна тепер брати участь у модернізації галузі своєї професійної діяльності із використанням сучасних цифрових технологій (з урахуванням всіх їх трьох компонент).

Менталітет. Головний сенс освіти (в тому числі неформальної, імпліцитної, отриманої під час професійної діяльності) – формування менталітету людини. Менталітет – квінтесенція культури. В менталітеті втілюються глибинні основи світосприйняття, світогляду та поведінки людини через формування цілісної картини світу. Адже від менталітету людини залежать її конкретні вчинки та ставлення до різних сторін життя суспільства, він впливає на поведінку людей (через фази обмірковування та виконання дій) тощо. Менталітет керує низкою функціональних ефектів у різних сферах життя людей: здатність людини сприймати та особливості цього процесу (завдяки сформованим моделям сприйняття); система координат, в якій сприймається оточення; система формування сенсу тощо [4].

Так само це стосується й професійної діяльності з використанням цифрових технологій. Послідовно та грамотно сформований менталітет надає змогу людині ефективно використовувати надбані знання, бачити потенційні можливості для модернізації й розширення бізнесу, створення та реалізації нових можливостей тощо.

Таким чином, оскільки рушійною силою цифрової трансформації, яка зараз відбувається в суспільстві, є сама людина, то для ефективного переходу до нової цифрової економіки потрібно, щоб перш за все відбулися суттєві зміни в самій людині. Ці зміни дозволять їй по новому жити, розвиватися та займатися творчістю, вибудовувати спілкування в умовах цифрового суспільства. Вказані зміни мають базуватися на сформованих цифровій культурі та цифровому менталітеті, які дозволять не лише використовувати наявні цифрові технології, а й проектувати та розробляти нові при цьому успішно справляючись з виникаючими проблемами цифрової трансформації. Все це сприятиме модернізації економіки України на основі цифрової трансформації.

Список використаних джерел

1. Дергачова Г. М., Колешня Я. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, ознаки, вимоги та технології. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2020. № 17. С. 280–290. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.17.2020.216367> (дата звернення: 14.03.2024).
2. Освітологія: хрестоматія: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва К.: ВП «Едельвейс», 2013. 728 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711977/1/sys-khrestomat.pdf> (дата звернення: 14.03.2024).
3. Спіцина А. Є. Значення професійної компетентності персоналу в умовах конкуренції. *Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки»*. 2022. № 2 (51). С. 269–275. DOI: <https://doi.org/10.33744/2308-6645-2022-2-52-269-275> (дата звернення: 14.03.2024).
4. Buchanan A. The history of mindset: Honouring lineage, transcending partial stories, making mindset research and practice an interdisciplinary and intergenerational project. 2024. *PsyArXiv Preprints*. DOI: <https://doi.org/10.31234/osf.io/dsb97> (дата звернення: 14.03.2024).

Шубіна Л. Ю., к. т. н., доцент,
Кулінченко С. О., здобувач освіти,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ НЕТРАДИЦІЙНОЇ СИРОВИНИ НА ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ М'ЯСНИХ ПЕЛЬМЕНІВ

Параметри національного здоров'я потребують системно-комплексного програмного підходу до вирішення проблеми харчування населення. Пошук альтернативних шляхів вирішення цього надзвичайно важливого завдання привів науковців та практиків до ідеї про необхідність розробки та реалізації нових технологій харчових продуктів, адекватних за компонентним складом потреб сучасної людини. Це комбіновані продукти оздоровчого, профілактичного та функціонального призначення. Створення комбінованих м'ясних продуктів спрямоване на розширення сировинної бази м'ясопереробного комплексу та вирішує проблему зменшення дефіциту нутрієнтів у раціонах харчування населення.

В наш час люди все більше страждають на діабет, атеросклероз, гіпертонію, всі ці проблеми з'являються через брак харчових волокон в організмі. Харчові волокна виконують ряд важливих функцій, таких як: стимуляція роботи кишечника; виведення токсинів, продуктів неповного перетравлення та деяких канцерогенних речовин з організму; регуляція рівня холестерину в крові; зниження жирів та вуглеводів у продукті, запобігання різкому підвищенню їх вмісту в крові; збагачення організму вітамінами В₁, В₂, В₆, С, РР [1]:

Кунічева Т. П.

ЦИФРОВА КУЛЬТУРА – СУТТЄВИЙ ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ..... 126

Шубіна Л. Ю., Кулінченко С. О.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ НЕТРАДИЦІЙНОЇ СИРОВИНИ НА ФОРМУВАННЯ ЯКОСТІ
М'ЯСНИХ ПЕЛЬМЕНІВ..... 128

Шубіна Л. Ю., Лисенко О. А.

ШЛЯХИ РОЗШИРЕННЯ АСОРТИМЕНТУ М'ЯСНИХ СІЧЕНИХ НАПІВФАБРИКАТІВ
ЗА РАХУНОК ПРОДУКТІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ..... 129

Шубіна Л. Ю.

ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ
ВЛАСТИВОСТЕЙ СУБПРОДУКТІВ..... 132

Наукове видання

Збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та
модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики».